

Program działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Sławnie Typ Domu: B (dla osób upośledzonych umysłowo)

1. Cel ogólny

Środowiskowy Dom Samopomocy w Sławnie jest dziennym ośrodkiem wsparcia, z którego korzystają osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym: osoby przewlekłe psychicznie chore (typ A), osoby upośledzone umysłowo (typ B) oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ C). W Domu wsparcie mogą uzyskać osoby wymagające częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Udzielana jest pomoc socjalna i terapeutyczna osobom mającym trudności w życiu codziennym. Zadaniem Domu jest przede wszystkim podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia. Dom przeznaczony jest dla osób, które z powodu przewlekłej choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub przewlekłych zaburzeń czynności psychicznych mają poważne trudności w zachowaniu swojej integracji społecznej oraz w pełnieniu ról życia codziennego.

Nadrzędnym celem Domu jest stworzenie możliwości i poprawa jakości życia uczestników w ich własnym otoczeniu. To także stworzenie uczestnikom placówki systemu wsparcia społecznego poprzez zaspokojenie ich potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i społecznych, ukierunkowanych na podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w miarę możliwości przy udziale najbliższej rodziny.

2. Cele szczegółowe

Cele szczegółowe realizowane są w trzech priorytetach:

- 1) kształtowanie umiejętności społecznych i umiejętności z zakresu samoobsługi,
- 2) wsparcie w zakresie zapewnienia uczestnikom psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- 3) integrowanie uczestników z ich środowiskiem lokalnym (w tym – rodzinnym) -

- podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia (nie doprowadzanie do regresu w tym zakresie);
- rozszerzenie zakresu zaradności i samodzielności życiowej adekwatnie do indywidualnego poziomu funkcjonowania;
- integracja społeczna poprzez umożliwienie osobom niepełnosprawnym intelektualnie pozostanie w społeczności lokalnej oraz w środowisku rodzinnym;
- aktywizowanie uczestników zajęć, rozwijanie ich zainteresowań, indywidualnych uzdolnień poprzez udział w różnorodnych zajęciach terapeutycznych;
- doprowadzenie do zwiększenia poczucia własnej wartości oraz pewności siebie w kontaktach z ludźmi;
- środowiskowe wsparcie i pomoc rodzinom w sprawowaniu opieki nad osobą z niepełnosprawnością intelektualną;
- inicjowanie tworzenia grup wsparcia (również dla rodzin) oraz wzmocnienie więzi społecznych w środowisku;
- kreowanie pozytywnego, realnego wizerunku osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz przeciwdziałanie stereotypom i błędnym schematom postrzegania tej grupy osób

niepełnosprawnych przez społeczeństwo;

- umożliwienie udziału w programach aktywizacji zawodowej, których możliwości intelektualne i psychoruchowe na to pozwalają.

3. *Formy działalności*

Dla osiągnięcia wyznaczonych celów, ukierunkowanych na osoby upośledzone umysłowo prowadzone są zajęcia:

- 1) treningi m.in.: funkcjonowania w codziennym życiu (w ty: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi); umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umiejętności spędzania czasu wolnego, poszukiwania i podejmowania pracy, procesów poznawczych, trening lekowy, asertywności, pozytywnego myślenia, relaksacyjny;
 - 2) doprowadzenie do bezpośredniego udziału w życiu najbliższego otoczenia;
 - 3) nauka form samoobsługi;
 - 4) nauka czynności społecznie użytecznych;
 - 5) wdrażanie w techniki społecznego bytowania (zaradności do porozumiewania się z otoczeniem, zdolności do wykonywania pracy, możliwości włączenia się w życie grupy);
 - 6) zajęcia terapeutyczne z wykorzystaniem różnorodnych metod pracy;
 - 7) zajęcia rozwijające aktywność i ekspresję twórczą – jak np.: zajęcia plastyczne, zajęcia teatralne, zajęcia muzyczne, zajęcia gimnastyczno – relaksacyjne;
 - 8) zajęcia komputerowe;
 - 9) zajęcia indywidualne oraz grupowe o charakterze terapeutycznym, m.in.: zebrania społeczności, zajęcia grupowe z pedagogiem, konsultacje indywidualne z pedagogiem;
 - 10) praca socjalna: poradnictwo dla uczestników oraz ich rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych (we współpracy z pracownikami OPS);
 - 11) organizacja integracyjnych imprez okolicznościowych oraz zajęć w środowisku otwartym: wycieczki, wyjazdy integracyjne, imprezy okolicznościowe.
- Zajęcia odbywają się w następujących pracowniach:

Pracownia plastyczna i rękodzieła

Podstawa realizacji: terapia manualna i artystyczna.

Prace ręczne przy użyciu różnych technik plastycznych, dekoracja pomieszczeń, pobudzenie wrażliwości estetycznej poprzez sztukę, zachęcanie do ekspresji twórczej i uczestnictwa w wydarzeniach artystycznych na terenie miasta Sławno.

Wykorzystanie pracowni: prace indywidualne z zastosowaniem różnych technik plastycznych np. akwarele, prace zdobnicze, dekorowanie pracami pomieszczenia Domu, prace plenerowe, wykonywanie kartek okolicznościowych, wystawy i kiermasze w ramach imprez integracyjnych, udział w wystawach artystycznych organizowanych w Sławieńskim Domu Kultury. Pracownia współpracuje z pracownią komputerowo – poligraficzną, majsterkowicza oraz świetlicą.

Pracownia majsterkowicza

Podstawa realizacji: zasady BHP, prosta obróbka drewna i metalu, drobne naprawy sprzętu domowego, pomoc w czynnościach konserwatorskich, nauka obsługi i eksploatacji niektórych narzędzi, wykonywanie powłok malarskich i lakierniczych, uczestnicy poprawiają sprawność manualną rozbudzając w sobie przy okazji zainteresowania techniczne.

Wykorzystanie pracowni: w pracowni wykonywane są głównie wyroby z drewna przy zastosowaniu różnych narzędzi. W większości są to zajęcia polegające na: usprawnianiu manualnym, nauce posługiwania się różnymi narzędziami, zachęcaniu do samodzielnej pracy,

ukazaniu ciekawych stron pracy majsterkowicza (satysfakcja z wykonanej pracy). Najczęstsze wyroby: oprawy do obrazów i lusterek, obudowy i podstawki do wyrobów świątecznych, montowanie płyt na zawieszanie narzędzi, szablony, ramki. Pracownia współpracuje z pracownią plastyczną i rękodzieła. W ramach pracowni wykonuje się także bieżące naprawy mebli, zamków, sprzętu domowego itp..

Świetlica – obszar działalności rekreacyjno – kulturalno - oświatowej

Podstawa realizacji: nauka umiejętnego wykorzystania czasu wolnego, współorganizowanie różnego rodzaju imprez o charakterze wewnętrznym, gry świetlicowe, współtworzenie kroniki Domu, rozwijanie zainteresowań kulturalnych, edukacyjnych, prowadzenie rozmów indywidualnych i grupowych, organizacja wycieczek krajoznawczo – turystycznych, udział w różnych imprezach o charakterze integracyjnym.

Wykorzystanie pracowni: zebrania społeczności Domu, przygotowywanie imprez artystycznych, planowanie, słuchanie muzyki, oglądanie programów edukacyjnych, dyskusje, pogadanki, gry świetlicowe. Świetlica współpracuje ze wszystkimi pracowniami Domu.

Pracownia komputerowo – poligraficzna

Podstawa realizacji: zasady BHP, nauka podstaw obsługi komputera oraz poszczególnych urządzeń i narzędzi poligraficznych, pisanie i kserowanie różnego rodzaju pism i druków, przygotowywanie, wykonywanie zaproszeń i dyplomów, laminowanie i bindowanie, oprawa dokumentów. Ciągłe usprawnianie manualne i intelektualne pozytywnie wpływa na podwyższenie poziomu wiedzy i umiejętności uczestników Domu.

Wykorzystanie pracowni: wykonywanie prac (kserowanie, laminowanie, bindowanie), współpraca ze świetlicą, pracownią plastyczną i rękodzieła w zakresie przygotowywania do imprez organizowanych w Domu, wykonywanie dyżurów porządkowych, przygotowywanie materiałów pomocniczych takich jak: śpiewniki, strony tytułowe, spisy treści, szaty graficzne, wykonywanie napisów, podziękowań, kart okolicznościowych, zaproszeń, tablice informacyjne, opisy eksponatów na wystawy i kiermasze, ogłoszenia, działania promocyjne z wykorzystaniem sprzętu komputerowego i poligraficznego. Prezentacja zdjęć na komputerze, wykonywanie zdjęć, filmów, prezentacja filmów, wyszukiwanie informacji w internecie, obsługa poczty elektronicznej, prace z urządzeniami takimi jak: laminarka, drukarka, kserokopiarka, gilotyna, aparat fotograficzny, kamera.

Pracownia zajęć ruchowych i zaradności życiowej

Podstawa realizacji (w ramach zajęć ruchowych): zwiększenie kondycji i sprawności fizycznej uczestników, kształtowanie postaw świadomej aktywności rekreacyjno – sportowej. Pracownia realizuje zajęcia indywidualne i grupowe z zakresu rehabilitacji, usprawniania ogólnie – ruchowego, sportu, rekreacji ruchowej i szeroko pojętej turystyki.

Wykorzystanie pracowni: pracownia wyposażona jest w sprzęt i przybory niezbędne przy wykonywaniu ćwiczeń równoważnych, koordynacyjnych, rozciągających, relaksacji i wielu innych (bieżnie, stopery, orbitrek, rowery stojące, ławeczki, materace, maty, piłki, gumy, piłkarzyki, stół do tenisa stołowego i inne).

Działania rehabilitacyjne są wzmacniane poprzez liczne inicjatywy rekreacyjne: regularne wyjścia w teren, wycieczki po najbliższej okolicy, wycieczki turystyczno – rekreacyjne.

Podstawa realizacji (w ramach zaradności życiowej): zajęcia higieniczno – gospodarcze, dyżury porządkowe, trening higieny osobistej i estetyki noszenia odzieży, nauka korzystania z urządzeń AGD (suszarka, żelazko, pralka automatyczna, kuchenka, mikser, toster, lodówka, zmywarka), pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, nadzór nad systematycznością zażywania leków,

pilnowanie umówionych wizyt u lekarzy, pomoc w dotarciu do jednostki ochrony zdrowia.

Pracownia kulinarna

Podstawa realizacji: wyposażenie uczestników w umiejętności i kompetencje umożliwiające samodzielne wykonywanie czynności życiowych dnia codziennego, nauka planowania zakupów i wydatków, układanie jadłospisów, zasady racjonalnego odżywiania się, nabywanie umiejętności przyrządzania posiłków codziennych i na różne okazje.

Wykorzystanie pracowni: sporządzanie potraw i prostych dań (kanapki, sałatki, desery, ciasta), zapoznanie z budową sprzętu gospodarstwa domowego, urządzeń kuchennych a także z ich zasadami posługiwania się, nakrywanie i dekoracja stołu oraz zasady zachowania się przy stole, zapoznanie się z wartościami odżywczymi przypraw, warzyw i owoców, zasad zdrowego żywienia, nauka przechowywania żywności, zapoznanie z przepisami sanitarno - higienicznymi.

4. Metody, sposoby i kryteria oceny efektów działalności Domu, w tym – postępów uczestników

Podstawową metodą oceny postępów uczestników Domu jest ocena Zespołu Wspierająco - Aktywizującego w skład, którego wchodzi pracownicy i kierownik Domu. Każdy z uczestników podlega ocenie Zespołu, a wnioski z terapii oraz ścieżka postępowania opisywana jest w Indywidualnym Planie Postępowania Wspierająco – Aktywizującym od momentu przyjęcia uczestnika do Domu co pół roku.

W zależności od potrzeb Zespół Wspierająco – Aktywizujący zbiera się (nie rzadziej jednak niż raz na pół roku) w celu omówienia Planów Postępowania Wspierająco - Aktywizującego, przeanalizowania ewentualnych osiągniętych rezultatów a także w razie potrzeb w celu modyfikacji planów. Karta okresowej oceny wyników postępowania wspierająco – aktywizującego zawiera m.in. ocenę aktywności w czterech sferach:

A) Sfera samoobsługi i zaradności życiowej

- samodzielność w przygotowywaniu posiłków;
- dbałość o higienę (potrzeby fizjologiczne, toaleta, higiena intymna, golenie, pranie);
- dbałość o stosowny i estetyczny ubiór (dostosowanie ubioru do pogody i okoliczności, czystość ubioru);
- gospodarowanie zasobami pieniężnymi (rozpoznawanie pieniędzy, używanie ich, korzystanie z konta bankowego, oszczędność);
- dbałość o czystość i porządek w Ośrodku, domu;
- dokonywanie zakupów (planowanie, wykonywanie).

B) Sfera umiejętności społecznych i interpersonalnych

- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych;
- umiejętność współpracy w grupie i komunikowania się;
- aktywność i odpowiedzialność we własnym życiu;
- podejmowanie samokształcenia (ciekawość poznawcza, zainteresowanie otaczającą rzeczywistością, nauka);
- samoświadomość (realna ocena własnych możliwości, umiejętność określenia własnych dążeń, celów i potrzeb);
- motywacja do wykonywania powierzonych zadań i różnego rodzaju aktywności;
- równowaga emocjonalna.

C) Sfera zdrowia

- dbałość o zdrowie (przyjmowanie leków – gotowość oraz systematyczność; gotowość do konsultacji z lekarzem i leczenia się w Poradni Zdrowia Psychicznego; dbałość o higienę; zdrowy tryb życia; zwykły);

- odporność na frustrację (odporność na pojawiające się trudności w osiągnięciu zamierzonych celów i w codziennym funkcjonowaniu, równowaga emocjonalna).

D) Sfera gospodarowania wolnym czasem

- pielęgnowanie, poszukiwanie własnych zainteresowań;
- korzystanie z grupowych zajęć rekreacyjnych, imprez kulturalnych i rozrywkowych;
- udział w terapii zajęciowej (oceniaamy zaangażowanie w zajęciach, gotowość do współpracy i chęć podejmowania proponowanych form aktywności).

Aby dokonać poprawnej i miarodajnej oceny uczestników, każdy z instruktorów terapii zajęciowej prowadzi dziennik dokumentujący swoją pracę, w którym między innymi wpisuje ewentualne uwagi o realizacji zajęć i aktywności uczestników biorących w niej udział, które są ważne z punktu widzenia przebiegu Indywidualnych Planów Postępowania Wspierająco – Aktywizującego.

Informacje te są wykorzystywane do sporządzania ocen ewentualnych postępów uczestników.

W przypadku osiągnięcia przez uczestnika poziomu samodzielności umożliwiającego uczestnictwo w innych formach wsparcia, Zespół Wspierająco – Aktywizujący wnioskuje do jednostki zlecającej o umożliwienie uczestnikowi korzystania z innych form wsparcia w celu kontynuacji procesu usamodzielnienia.

Okres, na jaki została wydana decyzja kierująca uczestnika do Domu, może być przedłużony, w szczególności w sytuacji braku postępów w realizacji Indywidualnego Planu Postępowania Wspierająco – Aktywizującego, okresowego braku możliwości skierowania osoby do innego ośrodka wsparcia, domu pomocy społecznej lub warsztatu terapii zajęciowej. Zespół Wspierająco – Aktywizujący poddaje ocenie kwestię przedłużenia pobytu uczestnika w Domu. Działalność Domu poddawana jest corocznej sprawozdawczości, w której umieszcza się informacje dotyczące: form i efektów prowadzonej działalności, zasobów Domu przeznaczonych na jego funkcjonowanie (w tym środków finansowych, liczby pracowników, ogólnej liczby uczestników, którzy opuścili Dom wraz z podaniem przyczyn odejścia, średniej liczby uczestników poszczególnych zajęć w ciągu roku, współpracy z podmiotami wymienionymi w § 21 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, oceny realizacji zadań i ewentualnych wniosków, w tym informacji o planowanych zmianach w zakresie funkcjonowania Domu.

5. Możliwości realizacyjne poszczególnych form działania

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Sławnie znajdują się sprzęty, urządzenia odpowiednie do realizacji Indywidualnych Planów Wspierająco – Aktywizujących. Wszystkie znajdujące się w Domu pomieszczenia są dostosowane do potrzeb i możliwości uczestników. Każde z pomieszczeń, w którym odbywają się zajęcia wspierająco – aktywizujące wyposażone jest w sprzęt niezbędny do prawidłowego przebiegu powyższych zajęć. Do dyspozycji uczestnicy mają 286 m² powierzchni użytkowej, na której znajduje się:

- sala ogólna umożliwiająca spotkanie się uczestników zajęć i ich rodzin – świetlica, która może pełnić funkcję sali aktywizacji i terapii zajęciowej lub pomieszczenia do terapii ruchowej;
- cztery pomieszczenia wielofunkcyjne do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnej, między innymi w formie treningów, pełniące funkcje pracowni plastycznej i rękodzieła, majsterkownicza, pracowni komputerowo – poligraficznej, pracowni zajęć ruchowych i zaradności życiowej;
- jeden pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego, pełniący ponadto funkcję pokoju wyciszenia;
- wydzielone pomieszczenie kuchenne z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego, pełniące funkcję pracowni kulinarnej;
- jedna łazienka wyposażona w kabinę natryskową;
- trzy toalety, (w tym: 1 dla mężczyzn, 1 dla kobiet, 1 wspólna);
- jedna toaleta dla personelu.

Placówka zatrudnia osoby niezbędne do realizacji zadań i zapewnienia sprawnego funkcjonowania placówki, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestników. Osoby zatrudnione w Domu do prowadzenia danego rodzaju zajęć lub wykonywania czynności posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe: kierownik Domu, pracownik socjalny, instruktorzy terapii zajęciowej, psycholog.

6. Zakładane rezultaty

1. Nabywanie przez uczestników umiejętności samoobsługowych, zaradności potrzebnej w życiu codziennym.
2. Podnoszenie kompetencji społecznych, które są niezbędne do prowadzenia samodzielnego życia, a także umiejętności przydatnych w pracy zawodowej.
3. Dążenie do poprawy stanu zdrowia oraz samopoczucia uczestników.
4. Podnoszenie poczucia własnej godności i wartości wśród uczestników.
5. Podnoszenie jakości w integracji społecznej ze środowiskiem lokalnym.

7. Przyjęte kierunki dalszego rozwoju

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Sławnie w celu podniesienia jakości świadczonych usług przyjmuje się różnorodne kierunki dalszego rozwoju. Komplementarność tych usług warunkują następujące działania: zatrudnienie wykwalifikowanej kadry, wzbogacanie form terapii poprzez wprowadzanie nowych technik terapii, organizowanie i umożliwienie systematycznego udziału w szkoleniach dla pracowników, stałe doposażanie pracowni w nowe urządzenia i sprzęt, angażowanie do współpracy społeczność lokalną m.in. wolontariuszy, promocja zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie marginalizacji i stygmatyzacji osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie imprez o charakterze ponadlokalnym, ciągła współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi, wymiana dobrych praktyk z jednostkami o podobnej strukturze spoza województwa, utrzymywanie kontaktów z instytucjami promującymi twórczość artystyczną osób niepełnosprawnych, odbudowywanie właściwych relacji uczestnika z najbliższymi, prowadzenie działań zmierzających do uruchomienia kolejnych miejsc dla nowych uczestników.

Opracowała:

KIEROWNIK
Środowiskowego Domu Samopomocy

mgr Danuta Maderska

Uzgodniono:

z up. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

mgr Piotr Domagalski
DYREKTOR
Wydziału Spraw Społecznych

Zatwierdzam:

BURMISTRZ

dr inż. Krzysztof Marek Frankenstein